

ÚVODNÍK

Bakalářské distanční studium

Jan Svatoň

Na Právnické fakultě Masarykovy Univerzity v Brně probíhá od školního roku 1992/93 výuka také v bakalářském distančním studiu. Jedná se o formu studia, která je koncipována ve smyslu § 21 zákona č. 172/1990 Sb., o vysokých školách.

Bakalářské studium prezentuje fakultu v další sféře jejího možného působení, totiž v oblasti přípravy absolventů pro relativně přesně vymezené oblasti působení práva.

V tomto smyslu je třeba zdůraznit, že se jedná o obsahově ucelenou část vysokoškolského studia, která je sestavována především pro potřeby společenské praxe a zejména resortů v oblasti veřejné správy, policie, vězeňské služby, celnictví, nejnověji pak zeměměřičství a katastrální problematiky. Tomu také odpovídá nejen stávající skladba studentů, ale i trvalý zájem dalších uchazečů především z okruhu státních a samosprávných institucí; velmi častý je však zájem i ze soukromoprávní sféry.

Bakalářské studium bylo proto založeno jako tříleté **specializované** studium, tj. studium, jehož úkolem je především poskytovat a dále prohloubovat znalosti a dovednosti nutné a důležité pro praktické působení v dané odbornosti. To však současně není možné bez zvládnutí některých obecně teoretických postulatů a východisek. Do studijních programů jednotlivých oborů je proto zařazena i nutná orientace v jejich historických, metodologických a pojmových východiscích. Tím se však rozsah studia neuzavírá, neboť jednotlivé obory poskytují další znalosti z navazujících specifických problémových okruhů a předmětů, neboť fakulta je vedena snahou o poskytnutí pokud možno specializovaného a **uceleného** bakalářského vzdělání.

Pro přesnější představu lze ukázat na některé konkrétní příklady z jednotlivých oborů. Mezi předměty profilující specializované výuky patří např. základy správního práva a veřejné správy, správní právo hmotné a správní právo procesní

(v oboru „Místní správa“), právní úprava živnostenského podnikání, správní právo hmotné a procesní (v oboru „Práva živnostenského“), podrobně strukturované obchodní právo (v oboru „Právo a podnikání“), trestní právo hmotné a trestní právo procesní se zvláštním zaměřením na vybrané problémy stádií trestního řízení a především pak na přípravné řízení, jakož i na základy kriminalistiky a kriminologie (v oboru „Teorie a praxe přípravného řízení trestního“).

Mezi předměty teoretického a historického základu jsou zařazeny typově například teoretické základy práva, resp. základy teorie soukromého práva, základy teorie veřejného práva, základy státovědy a ústavního práva, historický vývoj právní úpravy podnikání, dějiny české (československé) správy a další.

K získání dalších znalostí a speciálních vědomostí přispívají především následující studijní předměty typu základů: práva životního prostředí, finančního práva, archivnictví, správní vědy, managementu a počítačových informačních systémů (v oboru „Místní správa“), občanského práva hmotného a procesního a obchodního práva (v oboru „Práva živnostenského“), vybraných problémů z makroekonomie a mikroekonomie, živnostenského práva, mezinárodního práva obchodního a soukromého, pracovního práva a sociálního zabezpečení a občanského práva (v oboru „Práva a podnikání“), soudního lékařství, soudní psychologie, soudní psychiatrie, antropologie a penologie a mezinárodně právní ochrany lidských práv v trestním řízení (v oboru „Teorie a praxe přípravného řízení trestního“).

Každý z jednotlivých oborů bakalářského studia tedy představuje komplexní a současně specifický souhrn jednotlivých studijních předmětů profilujících jeho absolventy. Nejedná se tedy o studium, které by kopírovalo magisterské studium prvních tří ročníků oboru „Právo“, neboť skladbou svých předmětů zasahuje i do jeho čtvrtého a pátého ročníku. Na druhé straně však povaha výuky jednotlivých výše uvedených předmětů je zaměřena na bakalářskou formu a sleduje konkrétní cíle a záměry. To je i důvod proč je bakalářské studium na Právnické fakultě MU studiem **uzavřeným** a nelze z něj pokračovat v magisterském studiu v oboru „Právo“, které je jak koncepčně, tak skladbou a rozsahem svých předmětů pojato jinak.

Dosavadní vývoj bakalářského studia a průběh výuky v jednotlivých ročnících a oborech také potvrdil, že zvolená **distanční forma** je podobou optimální, neboť umožňuje reflektovat skutečnost, že bakalářské studium je studiem specializovaných oborů pro požadavky konkrétní praxe s převahou posluchačů působících právě v daném či velmi blízkém oboru. Distanční forma studia kromě toho umožňuje kombinovat jak podobu klasického působení (osvědčila se především přednášková forma), tak i podoby další (individuální konzultace, příprava a zpracování písemných příprav a zápočtových prací), které v mnoha případech nejsou jen jednostran-

ným působením učitele na studenta, ale často také zpětně přispívají k rozšiřování spektra znalostí a informací vyučujících o působení a o skutečné funkci mnohých právních institutů v praxi. Práce s posluchači bakalářského distančního studia proto poskytuje celou řadu podnětů a informací pro rozvoj jednotlivých studijních předmětů a celkové základny studia na Právnické fakultě. Neopomenutelnou a podstatnou formou distančního studia je pochopitelně řízené samostudium a příprava na postupové zkoušky.

Bakalářské distanční studium je ukončováno obhajobou diplomové práce a bakalářskou státní zkouškou. Absolventovi je Masarykovou Univerzitou přiznáván titul „bakalář“ („Bc.“) v uvedených oborech studia.

V uplynulých dvou letech ukončily bakalářské studium jeho první dva ročníky a v současnosti probíhá výuka ve třetím ročníku ve všech výše uvedených oborech. Právnická fakulta chce však i nadále zhodnocovat dosavadní zkušenosti získané několikaletým působením v této oblasti vzdělávání a pro příští školní rok otevírá po dvouleté přestávce obory dva, tj. „Teorii a praxi přípravného řízení trestního“ a nový obor „Právní vztahy k nemovitostem“. Ve srovnání s dosavadní podobou bakalářského studia bude prohlouben jeho výběrový charakter, kdy se uchazeči budou muset podrobit náročnému přijímacímu testu, který bude přizpůsoben příslušné oborové specializaci a v přijímacím řízení bude také zhodnocována jejich odborná praxe v jednotlivých resortech. Jedním z předpokladů dalšího zvýšení úrovně bakalářského studia je podstatně nižší plánovaný počet přijímaných uchazečů do jednotlivých ročníků a také některé změny ve formách a v organizaci výuky. Zachována bude přednášková forma výuky, vedle ní však rozhodující prostor dostane výuka v malých studijních skupinách se stanoveným cyklickým rozvrhem na období jednoho semestru. To umožní distančním studentům lépe hospodařit s časem. Kromě toho se pro vyučující katedry vytvoří přehlednější rámec výuky s předpokládanými nižšími nároky na její personální a organizační zajištění než doposud. Uvedené změny by však měly vést především k dalšímu zvýšení kvalitativní úrovně poskytované výuky a práce se studenty, neboť s výjimkou přednášek veškerá ostatní výuka bude probíhat v nejvýše pětičlenných skupinách a v rámci individuálních konzultací v konzultačních hodinách vyučujících. Vzhledem k distančnímu charakteru bakalářského studia zachovány pochopitelně zůstávají nároky na samostudium a na domácí písemnou přípravu.